

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Fysisk planering
Daniel Linell

Bilaga: Remissvar Bostadsförsörjningsprogram Bodens kommun 2023–2030

Sammanfattning

Bodens kommun har inkommit med en begäran om remissvar gällande förslaget till det nya bostadsförsörjningsprogrammet för perioden 2023–2030. Remisstiden var satt till hela september månad år 2023. Arbetet att bearbeta alla yttranden blev dock försenat till slutet av oktober på grund av att en av remissinstanserna hade bett om mer tid. Se nedan för sändlistan:

Remissinstanser

- Länsstyrelsen Norrbotten
- Region Norrbotten
- Luleå kommun
- Älvsbyn kommun
- Piteå kommun
- Jokkmokk kommun
- Gällivare kommun
- Övertorneå kommun

Remissinstanser inom Bodens kommun:

- Landsbygdsrådet
- Pensionärsrådet
- Tillgänglighetsrådet
- Ungdomsrådet
- Ungdomsfullmäktige
- Bodenalternativet
- Centerpartiet
- Kristdemokraterna
- Moderaterna
- Norrbottens sjukvårdsparti
- Socialdemokraterna
- Sverigedemokraterna
- Vänsterpartiet

Yttranden har inkommit från:

- Ungdomsrådet
- Funktionsrätt Boden
- SPF Seniorerna Boden
- Luleå kommun
- Länsstyrelsen Norrbotten

Innehåll

1	Ungdomsrådet	4
1.1	Yttrande Ungdomsrådet.....	4
1.2	Svar till Ungdomsrådet.....	4
2	Funktionsrätt Boden	5
2.1	Yttrande Funktionsrätt Boden	5
2.1.1	Bakgrund.....	5
2.1.2	Slutsats	5
2.1.3	Om funktionsrätt Boden	5
2.2	Svar till Funktionsrätt Boden	5
3	SPF Seniorerna Boden.....	6
3.1	Yttrande SPF Seniorerna Boden	6
3.1.1	Boendeformer för äldre	6
3.2	Svar till SPF Seniorerna Boden	7
4	Luleå kommun	8
4.1	Yttrande Luleå kommun	8
4.1.1	Förslag till bostadsförsörjningsprogram 2023	8
4.1.2	Kommunstabens yttrande	8
4.1.3	Sammanfattning	8
4.1.4	Beskrivning av ärendet	8
4.1.5	Dialog	8
4.1.6	Beslutsunderlag	8
4.1.7	Beslutet skickas till	8
4.2	Svar till Luleå kommun.....	9
5	Länsstyrelsen Norrbottens län.....	10
5.1	Yttrande Länsstyrelsen Norrbottens län	10
5.1.1	Bakgrund.....	10
5.1.2	Sammanfattning.....	10
5.1.3	Rapportens upplägg och framtagande	10
5.1.4	Länsstyrelsens synpunkter	11
5.1.5	Bestämmelser som beslutet grundas på	13
5.1.6	De som medverkat i beslutet	14
5.2	Svar till Länsstyrelsen Norrbottens län	15

1 Ungdomsrådet

1.1 Yttrande Ungdomsrådet

- Bra med hållbart byggande och till rimliga priser/hyreskostnader
- Boden har låg medelinkomst så det är viktigt med alternativ till rimliga priser/hyreskostnader låga trösklar
- Fler studentboenden behövs
- Det behövs parkeringsplatser vid hyres- och bostadsrätter. Det kan vara svårt med bussförbindelser och ibland svårt för vissa att åka buss även om möjligheten finns.
- Bra och viktigt att utöka bostäder i centrum, och inte bara utanför, (vilket också framgår av planen).
- Byggande ger också fler arbetstillfällen – positivt

1.2 Svar till Ungdomsrådet

Bodens kommun har som mål att sänka trösklarna på bostadsmarknaden genom att säkerställa tillgängligheten av prisdifferentierade bostäder, så att alla invånare, oavsett betalningsförmåga, kan tillgodose sina boendebehov. I denna sträva har kommunen bland annat identifierat en brist på studentbostäder, särskilt med tanke på att antalet utbildningsplatser förväntas öka från 210 platser idag till 433 platser fram till år 2030. Därför är ett mål att påbörja byggnationen av 200 nya studentbostäder senast år 2030, samt att utse en ansvarig för att hantera studenternas bostadsförsörjning. Vad gäller parkeringsbehov behandlas inte dessa frågor i det aktuella bostadsförsörjningsprogrammet. I stället hänvisas dessa frågor till kommunens parkeringsnorm.

2 Funktionsrätt Boden

2.1 Yttrande Funktionsrätt Boden

Dnr KS-2022-00614

2.1.1 Bakgrund

Tillgänglighetsrådet finns på sändlistan men rådet har endast fyra möten per år och nästa möte sker 2023-10-05 d v s efter senaste datum för avlämnande av remissvar. På grund av den korta remisstiden svarar Funktionsrätt Boden på remissen självständigt

2.1.2 Slutsats

Bodens kommun synes ha tagit tillgänglighetsfrågor i beaktande vid utarbetandet av Bostadsförsörjningsprogrammet. Under förutsättning att kommunen fortsätter beakta tillgängligheten har Funktionsrätt Boden inte några synpunkter.

2.1.3 Om funktionsrätt Boden

Funktionsrätt Boden är en paraplyorganisation för följande 11 funktionsrättsföreningar med cirka 1 350 medlemmar:

- Autism
- Demensföreningen
- Diabetesföreningen
- Föreningen för utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna
- Hjärt- & Lungsjukas förening
- Hörselskadades förening
- Neuroförbundet Boden
- Patientföreningen mot prostatacancer
- Reumatikerföreningen
- Föreningen för social och mental hälsa
- Strokeföreningen.

2.2 Svar till Funktionsrätt Boden

Det var beklagligt att Tillgänglighetsrådet inte hade möjlighet att lämna sitt yttrande, men kommunen är tacksam över att Funktionsrätt Boden kunde träda in och lämna sitt yttrande om programmet i stället. Kommunen kommer att fortsätta arbeta mot en ökad tillgänglighet, vilket även reflekteras i delmålet "En inkluderande bostadsmarknad" inom ramen för bostadsförsörjningsprogrammet.

3 SPF Seniorerna Boden

3.1 Yttrande SPF Seniorerna Boden

Bodens kommuns Bostadsförsörjningsprogram 2023, KS-2022-00614

3.1.1 Boendeformer för äldre

I utredningens beskrivning framgår att många äldre bor kvar i sina småhus. Detta beror sannolikt på avsaknad av andra lämpliga bostadsalternativ exempelvis mindre småhus, radhus och kedjehus i markplan samt bostadsrätter och hyresrätter.

I kommunens bostadsprogram framgår att man är klar över lägesbilden, vilken innebär förväntad hög byggtakt fram till 2030 med ett prognostiserat behov av 2700 bostäder. Den arbetsföra befolkningen mellan 25 - 44 år är den grupp som bedöms växa snabbast fram till 2030. Dock kan man inte bortse från ökningen som sker också i åldersgruppen 64+.

Man bedömer att det nu råder en balans på bostäder för äldre och anger här särskilt boende för äldre, servicebostäder och biståndsbedömt trygghetsboende. Dock har man inte tagit hänsyn till att det finns, och även fortsättningsvis kommer att finnas, en stor del äldre som väljer att bo kvar i sina småhus, större lägenheter etc. även om det inte är optimalt beroende på bristen av andra lämpliga bostadsalternativ för äldre.

Ungefär 62 % av befolkningen i kommunen över 60 år, av vilka sannolikt en stor del inte efterfrågar eller är i behov av den typ av bostäder för äldre som anges i utredningen, uppges bo kvar i sina småhus. Dessa skulle med stor sannolikhet överväga andra boendialternativ, som den typ som anges i första stycket, om sådana fanns att tillgå på bostadsmarknaden. På så sätt skulle större bostäder frigöras och bidra till skapande av flyttkedjor, som är så viktiga för en flexibel bostadsmarknad. Utöver detta har naturligtvis tillgänglighet, upplåtelseformer, boendemiljö, servicepunkter och boendekostnader/driftskostnader betydelse.

En attraktiv marknad för att locka fler ”byggaktörer” som vågar investera i framtidens boende inser SPF Seniorerna är av största vikt. För att kommunens övergripande mål, om att alla invånare ska kunna erbjudas en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö med bra boendeservice, ska kunna uppnås krävs engagemang också från nationell nivå. Det innebär behov av stöd till kommunen också avseende finansiering.

Sammanlagt anser SPF Seniorerna att det, med tanke på att även antalet äldre ökar i kommunen, är av största vikt.

- Att det i planeringen tas hänsyn till behovet av mindre småhus, radhus och kedjehus i markplan samt andra storleksmässigt lämpliga bostäder anpassade för äldre,
- Att denna typ av bostäder finns i centralnära områden med god tillgänglighet avseende service, kommunikationer mm,
- Att även förtäta bebyggelsen på landsbygden och tillse att anpassade bostäder med god tillgänglighet och service finns att tillgå.

3.2 Svar till SPF Seniorerna Boden

Kommunen har insikt om den växande andelen äldre i befolkningen. Befolkningsprognosen indikerar att vi år 2030 kommer att ha ungefär 700 fler invånare som är 80 år och äldre. Tillgänglighetsmålet i programmet är att fler äldre ska kunna bo kvar i sina befintliga hem om de så önskar. Vi har också identifierat ett växande behov av trygghetsboenden - ett behov som för närvarande inte tillgodoses tillräckligt. Målet framöver är att säkerställa att det finns tillräckligt med trygghetsboenden och andra boendeformer för äldre, där de så långt som möjligt kan stanna kvar i sitt närområde med alternativ att bosätta sig i en bostad som är anpassad för deras behov. Dessa boendialternativ bör vara tillgängliga både centralt och på landsbygden, gärna i närhet till kommunens servicepunkter för att säkerställa god tillgänglighet, service och transportförbindelser.

4 Luleå kommun

4.1 Yttrande Luleå kommun

4.1.1 Förslag till bostadsförsörjningsprogram 2023

Ärendenr 2023/1065–1.3.1.5

4.1.2 Kommunstabens yttrande

Luleå Kommun har tagit del av Bodens Kommuns bostadsförsörjningsprogram och är positiva till programmet. Vi har tydliga samverkansmöjligheter kring arbets- och bostadsmarknadsfrågor. I Projektet *Leva och bo* finns ett etablerat samarbete. En fungerade bostadsmarknad, både i centralorterna och på landsbygderna, är avgörande för den gröna omställningen. Vi kan tillsammans verka för ett ökat byggande och locka fler aktörer. En särskild utmaning för båda våra kommuner är etablering av entreprenörsbostäder. Vi önskar bred och nära samverkan i dessa frågor.

4.1.3 Sammanfattning

Mot bakgrund av etableringen av ett nytt stålverk i Bodens kommun väntas befolkningen öka med ca 18% fram till 2030. Det nya programmet tar i beaktande ett ökat bostadsbehov. Attraktiva bostäder och boendemiljöer ses som avgörande för att locka människor att bosätta sig permanent. En god bostadsförsörjning ses också som avgörande för företagens förmåga att etablera och växa i kommunen.

4.1.4 Beskrivning av ärendet

Bodens kommun har tagit fram förslag till Bostadsförsörjningsprogram. Förslaget är ute på remiss till den 29 september 2023. Bodens kommun önskar yttrande från Luleå Kommun.

4.1.5 Dialog

Dialog har förts internt med delar av arbetsgruppen som var med och tog fram Luleå Kommuns bostadsförsörjningsprogram samt med strateger som arbetat med etablering av entreprenörsbostäder.

4.1.6 Beslutsunderlag

Detta är endast ett yttrande och kräver inget beslut.

Jenny Lindberg

Strateg samhällsplanering

4.1.7 Beslutet skickas till

Svaren lämnas in via e-post och skickas till fysplan@boden.se. Skicka in dina svar som ett word- eller pdf-dokument. Ange namn på remissinstansen i det inskickade dokumentet.

4.2 Svar till Luleå kommun

För närvarande pågår ett framgångsrikt samarbete inom projektet ”Leva och Bo”, ett samarbete som Bodens kommun är angelägen om att fortsätta utveckla tillsammans med Luleå kommun. När det gäller entreprenörsbostäder finns det för tillfället inget projekt som liknar ”Leva och Bo”, men en dialog och informationsutbyte mellan kommunerna är pågående i denna fråga. Bodens kommun ser även fram emot ett fortsatt och utökat samarbete kring entreprenörsbostäder. Länsstyrelsen i Norrbottens län delar denna ambition och har för avsikt att bilda en arbetsgrupp fokuserad på entreprenörsboenden.

5 Länsstyrelsen Norrbottens län

5.1 Yttrande Länsstyrelsen Norrbottens län

5.1.1 Bakgrund

Bodens kommun har tagit fram ett förslag till bostadsförsörjningsprogram som avser perioden 2023–2030. Befolkningsmålet för 2030 utgör 33 000 invånare, och kommunen har i nuläget (2023) drygt cirka 28 000 invånare.

Senast kommunen tog fram riktlinjer för bostadsförsörjning var 2015, och de tidigare antagna riktlinjerna avsåg tidsperioden 2015–2025.

Storskaliga industrietableringar i kommunen kopplat mot industrins övergång till fossilfritt innebär att kommunen behöver växa kraftigt befolkningsmässigt fram till 2030 för att klara arbetskrafts- och kompetensförsörjningsbehovet. Detta behöver göras i en tid med högt ränteläge, ökade kostnader för hushållen samt behöver ske i en snabb takt vilket ger stora utmaningar för kommunen.

Kommunen beräknar att 4500 nya arbetskraftstillfällena i kommunen totalt kan tillkomma kopplat mot industrietableringarna, varav cirka 2000 av dessa arbetstillfällena utgörs av företaget H2GS beräknade arbetskraftsbehov. Kommunen behöver därmed totalt öka befolkningen med cirka 5000 nya invånare fram till 2030 för att klara arbetskraftsbehovet. I kommunens förslag till bostadsförsörjningsprogram förväntas framför allt den arbetsföra befolkningen (25–44 år) växa snabbast fram till 2030.

5.1.2 Sammanfattning

Länsstyrelsen har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget och ser positivt på att Bodens kommun har arbetat fram ett förslag till riktlinjer för bostadsförsörjning, inte minst kopplat mot de utmaningar som kommunen står inför för att klara arbetskraftsbehov och kompetensförsörjning.

Länsstyrelsen gör bedömningen att styrdokumentet inte verkar vara helt klart i detta skede och lämnar utförligare synpunkter under nedanstående avsnitt. Förhoppningsvis har kommunen nytta av synpunkterna i det fortsatta arbetet.

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, lag (2000:1383) med ändringar lag (2022:385), ska kommunen vid planeringen av bostadsförsörjningen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen, aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig över förslaget.

Bodens kommuns förslag till bostadsförsörjningsprogram syftar till att utgöra styrdokument för de kommunala målsättningarna fram till år 2030.

5.1.3 Rapportens upplägg och framtagande

Förslag till bostadsförsörjningsprogram är utformad som en rapport på 57 sidor. Rapporten inleds med bakgrund och syfte och även ett tretton punkts förslag på insatser för bostadsmarknaden i Bodens kommun.

Rapporten utgör ett förslag till bostadsförsörjningsprogram för 2023–2030 och har tagits fram av en bred arbetsgrupp med 23 deltagare. Deltagarna i arbetsgruppen representerar företrädesvis delar av den kommunala

verksamheten, exempelvis näringsliv, socialförvaltning, arbetsmarknad- och utbildningsförvaltning, fysisk planering, enheten för projekt och investeringar, Stiftelsen Bodenbo (allmännyttigt kommunalt bostadsföretag), Bodens Näringsfastigheter AB, Bodens Business Park och även ett privat fastighetsföretag (Wiksténs Fastigheter) har ingått i arbetsgruppen. Kommunen har även anlitat ett konsultföretag (Newsec) för framtagandet av en bostadsförsörjningsanalys som ska ge faktaunderlag för förslag och målsättningar.

Förslaget har skickats ut på remiss till Länsstyrelsen Norrbotten, Region Norrbotten i enlighet med 1 § i lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, och utöver det har remissen även gått till Luleå kommun, Älvsbyn kommun, Piteå kommun, Jokkmokk kommun, Gällivare kommun, Övertorneå kommun.

Remissen har även gått ut till Landsbygdsrådet, Pensionärsrådet, Tillgänglighetsrådet, Ungdomsrådet, Ungdomsfullmäktige och de politiska partierna i kommunen.

Länsstyrelsen gör bedömningen att vårt yttrande över förslaget är ett tidigt yttrande över ett material som kommer att omarbetas ytterligare efter att alla remissinstanser lämnat sina synpunkter och innan ett helt färdigt förslag föreligger.

5.1.4 Länsstyrelsens synpunkter

För att underlätta läsningen av riktlinjerna skulle kommunen förslagsvis kunna placera den underliggande analysen som en separat bilaga. Då skulle styrdokumentet bli tydligare genom att de politiska målsättningarna och hur de politiska målsättningarna relaterar till faktaunderlaget skulle framgå och det skulle även bli tydligare hur kommunen avser genomföra de uppsatta målen.

Formuleringar som att ”det finns ett tydligt underbud av bostadsrätter i kommunen” (sid 16) säger inte något om behovet och efterfrågan av upplåtelseformen på den platsen/i den kommunen, utan utgör enbart en jämförelse med riksgenomsnittet (SCB-statistik). Om slutsatsen är att det är ett underskott/underbud av upplåtelseformen bostadsrätt i Bodens kommun så behöver kommunen tydligt visa det i analysen eller hänvisa till källan. Det framgår inte av rapporten om någon undersökning av intresset för bostadsrätter är gjord i kommunen, eller om något annat material ligger till grund för vad antagandet bygger på.

Även rubriken ”Brist på hyresrätter utanför tätorter” (sid 17) är ett exempel på ett antagande som inte underbyggs i rapporten. Statistiken visar att det är färre hyresrätter utanför tätorterna, och att småhus är vanligaste boendeformen utanför tätorterna, men det innebär inte per automatik att det är brist på hyresrätter på de aktuella platserna. Därför behöver den typen av formuleringar underbyggas med eventuella undersökningar eller ett resonemang som visar hur man kommit fram till slutsatsen.

På sidan 19 framgår att hyresrätt i flerbostadshus är den dominerande upplåtelseformen för åldersgrupperna 20–39 år och att det är också dessa åldersgrupper som förväntas att växa mest fram till 2030. Det är en möjlig förklaring till antagandet ovan, men det är en förklaring som otydlig då rapporten på sidan 8 använder en något annan åldersgruppsindelning (25–44

år) för den grupp som förväntas öka. Hur den åldersgruppen i genomsnitt bor idag är inte heller en förklaring till kommunens bedömning att det är utanför tätorten som hyresrätter utgör brist.

Mål och insatser på sidan 51 är tydligt beskrivna och insatserna är beskrivna på en övergripande nivå. Det behöver definieras hur delmålen ska arbetas med. En handlingsplan hade varit ett bra komplement till att beskriva hur insatserna ska genomföras med koppling till aktiviteter för varje insatsområde. När målsättningar ska brytas ner till aktiviteter och handlingar behöver det finnas en tydlig tids- och ansvarssättning för att de kommunala målen ska kunna kommuniceras, konkretiseras och realiseras.

Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är det positivt att programmet slår fast att alla har rätt till en god bostad och att kommunen ska sträva efter en inkluderande bostadsmarknad som kan erbjuda bostäder för alla särskilda grupper, inte minst genom ökat antal trygghetsboenden, fler grupp- och serviceboenden samt ökad tillgänglighet i befintliga bostäder. Det är bra att man presenterar statistik i förhållande till Boverkets mått på bostadsbrist och att det är ett uttalat mål för kommunen att minska hemlösheten genom såväl akut hjälp som förebyggande åtgärder.

För det övergripande målet att alla invånare ska kunna erbjudas en god bostad till rimlig kostnad i en god boendemiljö och med bra boendeservice saknas dock en strategi för hur kommunen ska arbeta för målet. Dokumentet konstaterar att ”hyrorna måste upp för att det ska vara attraktivt att bygga nytt”, samtidigt som Bodens inkomstnivå är lägre än i övriga landet och det finns en uttryckt ambition att skapa en inkluderande bostadsmarknad. Det framgår inte riktigt vilken analys som gjorts baserat på kommunbefolkningens socioekonomiska förutsättningar och hur det har omhändertagits i de politiska målsättningarna.

Begrepp som god bostad och attraktiva livsmiljöer används i texten, dessa bör definieras. Vad innebär det för Bodens kommun och hur ska detta säkerställas? I dokumentet framgår att det både finns brist på mindre lägenheter för exempelvis studenter och för villatomter för småhus. Hur säkerställer kommunen kvaliteten och markförsörjningen till dessa olika typer av bostäder? Kommunens strategi för att säkerställa kvaliteten i bostadsbyggandet och för goda boendemiljöer framgår inte.

Det framgår också att kommunen ska verka för att entreprenörsbostäder ska övergå till permanenta boenden. Det saknas diskussion eller analys av vad det stora behovet av entreprenörsbostäder kommer att innebära för boendemiljöer och bostadsmarknaden i Boden i stort, inte minst med tanke på kommunens ambition att ta fram entreprenörsbostäder som sedan kan omvandlas till permanenta bostäder. Hur påverkar det den ordinarie bostadsmarknaden på kort och lång sikt, och vilka åtgärder planerar kommunen för att motverka eventuella negativa konsekvenser av tillfälliga bostäder i stor skala? Det är bra att ta lärdom från andra kommuner (sid 37, Skellefteå) men det saknas slutsatser om vad Bodens kommun tar med sig för lärdomar i sitt fortsatta arbete.

Styrdokumentens koppling - Med ett ökat bostadsbyggande behöver även andra funktioner i samhället utvecklas och kan tillsammans bidra till en god helhetslösning, det är därför viktigt att olika kommunala styrdokument kopplar mot varandra. Kommunen skulle kunna förtydliga kopplingen

mellan bostadsförsörjningsprogrammet och översiktsplanen och den efterföljande fysiska planeringen. Enligt 4 § i lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § första stycket 5 plan- och bygglagen (2010:900). Lag (2022:385).

Jämställdhet - I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategi som används för att nå det jämställdhetspolitiska målet, genom vilket vi systematiskt ska synliggöra och analysera förhållanden och villkor för kvinnor och män, flickor och pojkar samt vilka konsekvenser olika förslag får. En del i jämställdhetsintegrering är att presentera och synliggöra könsuppdelad statistik för olika ålderskategorier.

I förslag till riktlinjer är det endast en mycket liten del av statistiken som är uppdelad mellan kvinnor och män. Det saknas analys av eventuella skillnader i behov och konsekvenser för kvinnor män, flickor och pojkar. Detta får också genomslag i att våldsutsatta kvinnor inte synliggörs bland de särskilt utsatta grupper som riktlinjerna tar upp.

Barnrättsperspektiv -En stor del av statistiken som ligger till grund för programmet är åldersuppdelad och barn i hushåll synliggörs på flera punkter. Däremot saknas nästan helt referenser till barnkonventionen, barn som rättighetsbärare och kravet att alla åtgärder som påverkar barn ska ta hänsyn till barnets bästa. I analyserna gällande bostadsbrist synliggörs inte barn överhuvudtaget. Det framgår till exempel inte om det finns barn bland Bodens hemlösa och vilka särskilda åtgärder som eventuellt skulle vidtas just för barn och deras familjer.

Det är bra att allmännyttiga stiftelsen Bodenbos renoveringsplan ska bygga på barnkonsekvensanalys och utföras med hänsyn till barnets bästa. Dock bör denna typ av analys göras på samtliga områden som påverkar barn, inte bara vid renoveringar. Det framgår överlag inte om eller hur hänsyn tagits till barnets bästa, inklusive barns rätt att komma till tals och att slippa diskriminering, i framtagandet av bostadsförsörjningsprogrammet.

Delaktighet -Det framgår inte om eller hur Bodens invånare har haft möjlighet att vara delaktiga i framtagandet av bostadsförsörjningsprogrammet. Det finns ingen information eller analys som baseras på invånarnas åsikter eller medverkan. I kommunala riktlinjer kan det exempelvis framgå att invånarna varit delaktiga genom olika typer av medborgardialoger, medborgarråd eller genom dialog med organisationer inom det civila samhället.

Förslaget saknar även skrivningar i målsättningar och insatser i förslaget till riktlinjer som indikerar att kommunmedborgarna ska involveras i kommande steg. I remissmissivet för förslag till bostadsförsörjningsprogram framgår dock vilka intressegrupper som getts möjlighet att yttra sig över förslaget i detta skede, vilket indikerar att förslaget till bostadsförsörjningsprogram kommer att inarbeta ytterligare synpunkter innan det är färdigställt.

5.1.5 Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, lag (2000:1383) med ändringar lag (2022:385), ska kommunen vid planeringen av bostadsförsörjningen samråda med berörda kommuner och ge länsstyrelsen,

aktören med ansvar för regionalt tillväxtarbete i länet och andra regionala organ tillfälle att yttra sig över förslaget.

5.1.6 De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef för samhällsplanering och kulturmiljö Annica Lindström med Anna-Karin Abrahamsson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

5.2 Svar till Länsstyrelsen Norrbottens län

Bodens kommun har valt denna disposition med analys och förutsättningar för att tydliggöra den röda tråden från analys till målsättning. Dispositionen kvarstår till antagande.

Formuleringen på s. 16 och rubriken på s. 17 har ändrats i programmet. I Boden har småhus historiskt sätt varit det mest populära boendialternativet och det är orsaken till att fördelningen ser ut som den gör idag. Det finns dock underlag som visar att efterfrågan på hyresrätter kommer att öka pga. den framtida befolkningsökningen, se s. 19 i bostadsförsörjningsprogrammet men det betyder inte att efterfrågan kommer att öka utanför tätorten. Det finns kommunala ambitioner att möjliggöra för byggnation av hyresrätter i närhet till servicepunkterna för att skapa möjligheter för till exempel äldre invånare att flytta till ett enklare boende men ändå i närhet till den bygd som de känner sig hemma i.

Åldersgrupperna på s. 6 och s. 8 har justerats till att matcha åldersgrupperna som SCB använder sig av i deras statistikunderlag för bostäder. Dvs. att åldersgrupperna 0–19 år, 20–39 år, 40–64 år och 65+ år används genom hela programmet.

Angående mål och insatserna och dess uppföljning kommer ett årligen uppdaterad dokument att sammanfatta uppföljningen. Dokumentet kommer redovisas i samband med kommunens årsredovisning. Bostadsförsörjningsprogrammet ingår även i kommunstyrelsens verksamhetsplan vilket innebär att målsättningarna kommer att omsättas till aktiviteter. På s. 51 ges en kort beskrivning om detta. För att förtydliga ytterligare har det även lagts till ett avsnitt i slutet av programmet där uppföljningen av programmet förklaras.

Målet att alla invånare ska kunna erbjudas en god bostad till rimlig kostnad och i en god boendemiljö med bra boendeservice arbetar kommunen med genom olika sätt beroende på platsernas specifika förutsättningar. I visionen ”det goda livet” finns utvecklingsområdet ”Livsmiljöer” där politiska inriktningar och målsättningar för attraktiva livsmiljöer återfinns, där boendemiljö utger en del i utvecklingsområdet. Se delmålet ”Det goda livet” i bostadsförsörjningsprogrammet. Visionen ”Det goda livet” är styrande för kommunens samhällsplanering vilket innebär att vid framtagning av översiktsplaner och detaljplaner är visionen ledande och beaktas i alla planprocesser.

Analys kopplat till entreprenörsbostäder har gjorts och kommunen har arbetat fram hur många entreprenörsbostäder som ska möjliggöras i kommunen kopplat till befintlig bostadsmarknad. Kommunen har även tagit fram riktlinjer för entreprenörsbostäder när det gäller trygghet, säkerhet och utformning genom ett erfarenhetsutbyte med Skellefteå. I framtagande av riktlinjerna har Trygghets och brottsförebyggande gruppen samt Polisen varit delaktiga.

Socioekonomisk statistik fördelat på kön och ålder används redan som analysverktyg för områdesutveckling och kommer fortsätta att utgöra ett underlag för ett förverkligande av målsättningarna i bostadsförsörjningsprogrammet.

Ungdomsrådet har lämnat yttrande och deras synpunkter tas hänsyn till i programmet. På s. 50 har det lagts till information om hur Bodens kommun arbetar med Barnkonventionen. En strategi antogs år 2021 med syfte att förankra ett barnperspektiv i alla kommunala verksamheter, där barnets bästa står i centrum för planering, beslutsfattande och genomförande på alla organisatoriska nivåer. Information om kommunens ”Metodbok” för barnkonsekvensanalys (BKA) har även lagts till på s. 50. En förklaring hur socialtjänsten i Boden agerar när barn som riskerar att bli hemlösa har lagts till på s. 34. I Migrationsverkets arbete med bostäder för nyanlända på s. 35 är det också barn som påverkas, som Svensk myndighet följer Migrationsverket barnkonventionen och en kort beskrivning om detta har lagts till i programmet.

Bostadsförsörjningsprogrammet är en konkretisering av visionen ”Det goda livet” som bygger på omfattande medborgardialoger. Syftet med visionen ”Det goda livet” är att identifiera kvalitéer och värden som ska få människor att må bra och kunna utvecklas i kommunen, det gäller även i deras boendemiljöer. Precis som Länsstyrelsen påpekar har förslaget remitterats till olika aktörer, intressenter och grupper och inkomna synpunkter har beaktats i antagandehandling.